

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a héti és ünnepek utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

SZMRECSÁNYI PÁL

nagyváradai püspök.

A mélységes gyász, mit felejthetetlen bibornok-püspökünk halála hozott Szent László egyházmegyéjére, véget ért, árvaságunk megszűnt; az apostoli szék és az apostoli király bölcs gondoskodása főpásztort adott az ősi váradai egyházmegyének.

Alattvalói hódolattal s őszinte lelkes örömmel fogadják ezen egyházmegye papjai és hívei a legfelsőbb elhatározást, melyet ma visz szét a hivatalos lap az országba.

Nemcsak az egyházmegyében, hanem ahova csak eljut ez a hír, megnyugvást, örömet kelt e kinevezés, mert ritka egyházi és hazafias érdemeket jutalmaz meg, mert olyan főpapot ültet az országnak egyik legelőkelőbb főpapi székébe, akit tündöklő szellemi tulajdonságai, apostoli buzgósága, áldozatkészsége, hazafias, polgári és társadalmi erényei kiválóan képesítenek arra, hogy a Vitéz Jánosok, Fráter Györgyök, Szaniszlók, Ipolyiak és Schlauchok méltó utódja legyen.

Árpád-korból való régi előkelő nemesi családnak sarja az új püspök. Ősei a hazáért küzdöttek a csatamezőn Sajónál és Mohácsnál, Rákóczy csatáiban és a szabadságharcban, — hét század óta életüket adták, mikor a haza és szabadság veszedelemben forgott; — békés időkben pedig munkásságukat áldozták előkelő közszolgálatokban a haza és társadalom javára, a kultúra terjesztésére és a vallásosság ápolására.

Ősei hagyományos erényeit, a vallásos buzgóságot és erős hazafias érzést örökölte ő is és ez irányította magasztos működésében.

Exponált felvidéki nemzetiségi vidékek volt idáig főpásztora. Erős keze si-

kerrel ellensúlyozta a pánszláv izgatók vészes munkáját, népét megtartotta a magyar haza iránti hűségben. És mikor

kivándoroltak vallási ügyeinek gondozására szervezett.

Schlauch Lőrincz után ő lett elnöke

a Szent László-társulatnak, melynek feladata a romániai és bukovinai magyar katolikusok segítése. Hogy annál sikeresebben vezethesse a társulat ügyeit s annál hathatósabban elősegíthesse a bukovinai és romániai magyar katolikusok ügyeit, nem régen bejárta e csángó telepeket s ott a helyszínén gyűjtött közvetlen tapasztalatokat.

A szepesi egyházmegyének apostoli buzgósága, jótékony-lelkű, klasszikus képzettségű és erélyes kezű főpásztora volt. Sokat áldozott a templomokra, iskolákra, szegényekre, hazafias, vallásos és jótékony egyletekre és a püspökségi uradalom gazdaságainak felvirágoztatására.

Az alábbi — avatott kezekből származó — értesítés, melyet az új váradai püspök életrajzába beszöjtünk, bőven, részletesen beszámol ezekről.

Papjai és hívei szeretettel veszik körül, a társadalom felekezeti különbség nélkül hódoló tisztelettel hajlik meg előtte s az apostoli király magaskitüntetésekkel halmozta el.

Aki ily fényes sikereket tudott elérni szerényebb eszközökkel, az kétségkívül felette üdvös és közhasznú működést fog kifejteni új, dúsabb javadalmazásu egyház-

megyéjében, melynek im kormányzójává rendelte a Gondviselés.

Volt egyházmegyéje a fájdalom érzetével válik meg szeretett főpásztorától, mi örömmel üdvözljük az új egyházfejedelmet s áldjuk az Istent, hogy elvesztett dicsőségünk helyett új dicsőséget, elvesztett atyánk helyett új atyát adott nekünk.

Dr. V. Gy.

SZMRECSÁNYI PÁL, nagyváradai püspök.

észrevelte, hogy a mostoha viszonyok vándorbotot nyomnak a nép kezébe s mind többen és többen vitorláznak át az óceánon új hazát keresni, az illetékes körök figyelmét felhívta e sajnálatos jelenségre és élére állt annak a bizottságnak, melyet a magas püspöki kar a kivándorlás lehető megakadályozására és a

A püspöki kinevezések.

A Budapesti Közlöny mai száma a következő kegyelmes királyi kéziratot közli:

Közoktatásügyi miniszterem előterjesztésére *Szmrecsányi Pál* szepesi r. kath. püspököt v. b. t. tanácsost nagyváradi lat. szert. püspökké, dr. *Radu Demeter* lugosi gör. kath. püspököt nagyváradi gör. kath. püspökké és dr. *Hosszu Vazul* gyulafehérvári és fogarasi fő-székeskáptalani kanonokot lugosi gör. kath. püspökké kinevezem.

Bécs, 1903 május 10.

Wlassics Gyula.

I. FERENCZ JÓZSEF.

Szmrecsányi Pál életrajza.

A nagyváradi egyházmegye új főpásztora 1846. május 2-án született Sárosvármegyében, a hová oly szívesen sietett gondjaitól megpihenni II. Rákóczy Ferencz. És pedig ezen megye *Darócz* községe vallja büszkén az új püspököt szülőltjének.

A *Szmrecsányi-család* eredeti fészke Liptó vármegye, melynek egyik legősibb törzsszökös családja a *Szmrecsányi-család*, mely a Szent-Iványi, Pongrácz, Baán és Pottornyai családokkal egy közös törzsből ered. A *Szmrecsányi-család* őse I. Miklós, a ki 1290. körül élt és a kinek a nagyatyja Lőrincz résztvett 1241-ben a Sajó mellett a tatárok ellen vívott ütközetben. Erdemeinek jutalmául IV. Béleskirályból a nemesi czimert kapta s egy kis fekvésű falut Liptó megyében: *Szmrecsánt*. Innen a *Szmrecsányi vér* és a nemesi előmei.

A századok folyamán a család több tagjával találkozunk nyilvános hivatalban, különösen Liptó és Arvamegyében. A püspök nagyatyja több ízben Arvamegyét képviselte a pozsonyi országgyűlésen. Ugyiszintén a püspök testvérei közül is többen nyilvános tisztségben szolgáltak vagy szolgálták a hazát. Így *Szmrecsányi Jenő*, Sáros megye főispánja, *Szmrecsányi László* közjegyző Kassán, *Szmrecsányi Miklós*, a képzőművészeti társaság titkára Budapesten, *Szmrecsányi Lajos* egri kanonok.

A püspök atyja *Szmrecsányi Ódön* édes anyja *Berzeviczy Mária* bárónő, a ki egyetlen leánya volt báró *Berzeviczy Vinczének* és a kiben kihalt a *Berzeviczy-család* bárói ága. Anyjuk után lett a *Szmrecsányi-család* azon ága, a melyből a püspök született, Sáros megyének és *Darócz* községének lakosa.

Otthon kitűnő nevelésben részesülvén, Kassán kezdte meg a gimnáziumi tanulmányokat, melyeket Eperjesen folytatott egészen a hatodik osztályig bezárólag. A VII. és VIII. osztályt Egerben végezte mint az egri érseki papnevelő növendéke a lyceumban. A hittudományi tanfolyamot Egerben kezdte meg 1864-ben az érseki lyceumban, hol egy évet végzett jeles eredménnyel, mire főpásztora, *Bartakovics Béla* érsek a budapesti központi papnevelőbe küldte, hogy az egyetemen végezze theologiai tanulmányait.

Egerben.

Az egyetemen kitűnt társai közül s a magyar egyházirodalmi iskolának elnöke lett. A pesti szemináriumban a váradi egyházmegye tagjai közül vele együtt voltak theologusok:

Badnai Farkas püspök, Dr. *Steinberger Ferencz* apátkanonok és Dr. *Karsch Lollion*, derecskei plébános.

Pappá 1869-ben szenteltetett. Még ugyanazon év szeptember havában Nyiregyháza küldetett segédlelkésznek. Már a következő év október havában rövid időre ugyanazon minőségben Makláron, majd november végén Egerben találkoztunk *Szmrecsányi Pállal*, mint karkáplánnal és főegyházi hitszónokkal. 1871-ben új napján lépett fel először mint hitszónok az egri főszékesegyházban. Az új hitszónok, a kinek hatalmas oratori tehetség állt rendelkezésére, mindjárt kezdetben szépen kidolgozott és szabatosan előadott beszédjével előnyösen mutatta be magát hallgatóinak és szívesen hallgatott szónoka volt az egri főszékesegyházban.

1871. évi július 12-én kinevezte *Bartakovics érsek* főszékesegyházi hitszónokát levéltárnokává és iktatóvá, egyúttal szentszéki aljegyzővé, a kinek oldala mellett azonban alig töltött *Szmrecsányi Pál* 2 évet, mert *Bartakovics érsek* 1873-ban meghalt és az egri főegyházmegye árvaságra jutott. A Gondviselés azonban csakhamar megvigasztalta hozzá kiáltó fiait és új főpásztort rendelt az egri főegyházmegyének. *Szmrecsányi* már Budapesten theologus korában magára vonta volt akkor még tanúra, most már főpásztora *Samassa József* egri érsek figyelmét s 1875 január 17-én kinevezte őt első titkárává. Ezen minőségében hat évet töltött és ezen idő alatt szorgalmával, önfeláldozó, fáradhatlan munkásságával és a nehezebb ügyek elintézésében tanusított okosságával, helyes érzékével és bölcs mérsékletével megnyerte az érsek bizalmát, a kinek jobb keze és a külföldi utazásaiban, a többi között az örök városba, ad limina Apostolorum, tett főpásztori útjában is hű kísérelője volt. 1881. január 10-én előléptetett érseki irodaigazgatóvá, mint ilyen ugyanazon év november hó 4-én tiszteletbeli kanonokká, 1886 márczius 10-én pedig valóságos kanonokká nevezetett ki. 1888 január 29-én az egyházmegyei könyvtár felügyelőjévé, ugyanazon év február hava 24-én pedig tyulthai czimzetes apáttá nevezetett. 1891 június havában fölmentetett irodaigazgatói tiszteletől és az érseki jogliceum igazgatójává nevezetett. 1891. évi december 1-én király őfelsége által legkegyelmesebben szepesi püspökké nevezetett ki és ugyanazon évi decz. 17. praecónisálatott 1892. évi márczius 27-én *Samassa József* egri érsek által, *Bende Imre* akkori besztercebányai püspök s *Szele Gábor* areopolitani felszentelt püspök s egri érseki helynök assistentiája mellett püspökké szenteltetett az egri basilikában. 1892. május hó 15-én ünnepélyesen installáltatott.

1900-ban a Szent László-Társulat elnökévé választott. 1901-ben a budapesti egyetem tiszti doktorrá választotta 1903. február hóban pedig a király őfelsége valóságos belső titkos tanácsosává nevezte ki.

Mint szepesi püspök.

Tizenegy éven át kormányozta a szepesi egyházmegyét, mindig szem előtt tartva jellegét, mely a czimerén olvasható: »Nec temere nec timide.« Az egyházmegyei kormányzat kivált az északi megyékben, ahol a széthúzó elemek már nem egyszer ütötték fel fejüket, nehéz, kiváló okosságot s tapintatot igénylő feladatát, jellegje értelmében mindig fényesen oldotta meg »Ne temere« szerint sohasem járt el igazságtalanul, nectimide, a bűnös, s nyilvános botrányt okozók, sohasem kerülték ki igazságos büntetésüket.

Nagy tudományáról és ékesszólásáról tanuskodnak egyházi beszédei és felszólalásai. A többi közt méltó feltűnést keltett, s az egész országban köztetszéssel találkozott sz. beszédje, melyet unokaöccse *Kelcz Gyula Klobussiczky* Liviával történt egybekelése alkalmával (1893. okt. 14.) tartott. Eppen a polgári házasság mozgalmas idejében a házasság isteni eredetét, szentséges jellegét hangsúlyozta, elítélvén a világi hatóság minden beavatkozását a házasság szentségébe. Megbámulták ékesszólását a bécsiek is, midőn *Apponyi Albert* gróf esküvője alkalmával főrangú közönség előtt beszélt, ép úgy 1901. Innsbruckban midőn bátyjának *Szmrecsányi János* zempléni nagybirtokos fiát, *Istvánt*, huszár századost eskette.

Egyházas érzületéről és politikai tapintosságáról egyaránt meggyőződhetett az egész ország az *autonomikus kongresszus* alkalmából tartott beszédjéből. A püspöki kar által ki volt küldve, hogy a püspöki kar álláspontját az autonomia ügyében szövegezzé, s a kormány s kongresszus között a közvetítő ő volt. A püspöki kar részéről a bizalom jelül tekintendő, hogy az *amerikai kivándorlás* ügyével foglalkozó kiküldött bizottság fejevé őt választották, bizván az ő bő tapasztalatai, nagy tudása, s tapintatos eljárásában.

Egyházmegyéjét gyöngéden szerette s érdekeinek előmozdításában semmi fáradságtól s áldozattól nem riadt vissza. Sok, igen sok ezerre megy az, amit 11 évi kormányzása alatt templomi és iskolai czélokra áldozott, bár a hírlapok utján sohasem jutott az a nagyközönség tudomására. Csak néhányat említek: *Lőcsén* az irgalmas nővérek zárdájában saját költségén kisdudóvodát létesített s saját költségén tartja fenn azt. *Poprád* városában a róm. kath. iskolát ugyiszólván kizárólag az ő költségén építették. Nincs iskola egyházmegyéjében, mely e 11 év alatt épült, a melyhez nagyobb összeggel hozzá nem járult volna. Csak egy emlékezetből elősorolva: a *lokczai* (árva), *müllenbach*, *srábóczi*, *szepes-sümeghi*, *landeki*, *kislomniczi*, *buzsóczi* (szepes), *nádasdi*, *pruszéri*, *szent-erzsébeti* (liptói) stb. stb. *Liptó-Szent-Miklós*on saját költségén a plébániát is kiépítette.

Számtalanok azok, kik kisebb-nagyobb segélyben részesültek. Szegény nem ment el házatól, a kit meg nem ajándékozott volna a *szegények igazi atyja*.

Szemefényét pedig a *szeminárium* képezte. Mindjárt kormányzása elején a szeminárium régi, kissé kopott kápolnáját az épület nagyermebe helyeztette át s gyönyörűen kifestette. Magát az épületet is nagy pénzáldozatokkal restauráltatta. Szeretett a növendékpapok, kedves fiaik körében megfordulni, élénken érdeklődvén a legkisebb részletek iránt is.

Papsága anyagi helyzetén a mennyire tehette, javított. Minden esztendőben sok ezer forintot osztott ki a szegényebb plébánosok s káplánok felségélyezésére, mely segélyezés, bár elődjei alatt is állandósítottatott, alatta tetemesen felemeltetett. Nagyobb (20000 kor.) összeggel járult hozzá a *papi nyugdíjalaphoz*.

A szepeshelyi tanítóképezde növendékeit és a mostoha sorsu falusi tanítókat állandóan jelentékeny összeggel támogatta.

A *székesegyház* restauratioját, melyet elődje *Császka György* kalocsai érsek kezdett meg, teljesen befejezte. A régi renaissance padok kijavítottak, keramit burkolattal látta el a székesegyházat, a még helyre nem állított oltárok részben helyreállítottak, részben ujakkal póltattak.

A rend s fegyelem szigorú öre volt. Tapasztalhatták azt a bérma utakon, a melyeken fáradságot nem ismerve fi yelmét mindenre kiterjesztette. Nemcsak a templomot s annak felszerelését nézte meg, az iskolákat is látogatta s próbaleckéket hallgatott meg, meggyőződött a lelkészek házi viszonyairól, s ha alapos kifogásokra talált okot, elnézést nem tűrő szigorral lépett fel a bajok orvoslásánál, de szigor mellett mindig igazságos maradt, — azért szerették egyházmegyéje papjai és hívei rajongtak érte.

H a z a f i s á g a.

Szmracsányi püspök erős magyar hazafiaságát ismeri a magyar közvélemény. Nehéz időkben tett nyílt vallomást hazafias érzelméről, de fényesen tanuskodnak erről tettei, alkotásai, melyekkel exponált helyen nemzetiségi vidéken erősítette a magyarság érdekeit, a magyar állameszmét.

Egy szepesi hírlap ró, aki közelből ismeri Szmracsányi püspök működését, ezeket írja az ő hazafias munkásságáról:

»Mi, a kik ismerjük itteni működését, mindég bámultuk azt a nagy erélyt, mely hazafias munkásságának rugója volt.

Igazi típusa a törheletlen hazafiságu magyar főpapnak, a ki nemzetiségek által lakott egyházmegyéjében teljes igyekezettel fáradt mindenkor az egységes haza eszméjének megvalósításán. Hatalmas erélye itt nem ismert elnézést, úgy hogy fáradozása sikerekben is bővelkedik, különösen Liptóan és Árvában, a hol a nemzetiségi kérdés itt-ott veszedelmes mérvben hódított talajt.

Hazafias működésének egyik fontos tere Románia, a hol mint a *Szent László társulat elnöke* a magyar katolikus hívek gondviselője. *Tavaly nyáron járt Romániában*, hogy az iskolaügy rendezését keresztülvigye. Aldásos közéleti munkásságának egyik legkiválóbb alkotása a *bukaresti magyar iskola*, mely neki köszönheti létrejvetelét. Ugy tudjuk, hogy ezen nagyobb szabásu kulturális intézmény rövid időn belül már megkezdi hazafias missióját.

Privát házi otthonában a minden csekélységre kiterjedő figyelmes, s jó házigazda volt. Vendégeit mindig a legnagyobb szeretetreméltósággal fogadta, s gondoskodott arról, hogy jól érezzék magukat nála. Azért szerettek is nála megfordulni úgy papi, mint katonai, s világi hatóságok. Magas, főhercegi vendégeket is üdvözölhetett házában, kik az ő szeretetreméltóságától mindannyian el voltak ragadtatva. *József főherceg, József Ágost főherceg* a családjakkal, báró *Seefried Ottó* családjába többször fordult meg nyári tartózkodási helyén *Savnikon*, melyet valóságos paradicsommá varázsolt. Nem csekélyebb meglepetés és öröm

érte vendégeit, midőn őket az általa létesített »Püspökházára« vitte. Ebben a Királyhegy tővén sűrű fenyves erdő közepén épített villában legszívesebben tartózkodott nyáron. Mint a természet rendkívüli barátja, nagy sétákat tett a közeli hegyekre, hogy a gyönyörű kilátást élvezhesse. A természet iránti szeretete a napokig tartó nagy kárpáti turok fíradalmain is tudott győzedelmeskedni.

Egykori főpásztorja és protektora Samassa érsek iránt gyengéd, ugyszólván gyermeki szeretettel csüngött. Örömmünep volt mindig, mikor az egri érsek ur őt Savnikon meglátogatta, mindent megtett, hogy szeretetét, s halálját le-
rőhassa.

K i t ű n ő g a z d a.

Szmracsányi püspököt országszerte mint *kitűnő gazdát* ismerik. Mint szepesi püspök, nagy gondot fordított arra, hogy a püspöki uradalmon mintagazdaságot létesítsen s ezen a téren is teljesítse nemes missióját. — Az uradalomban *szakképzett emberek alkalmazásával* kezdte a gazdálkodást. A szántóföldeket, a hol csak szüksége mutatkozott, construáltatta nem kis költséggel. A gazdaságokban új marha állományt állított be, — pinzgau — fajt s kiváló örömet okozott neki, ha látta, hogy a gazdaságokban szép jószág van.

Az erdőköt kiváló gonddal ápolta, — úgy, hogy ennek következtében a püspökség jövedelmét tetemesen emelte. — A vadászatot unokaöcsésére Kelez Gyulára bízta, — a kiméletes és okszerű eljárás következtében az uradalom vad állománya felülmúlja minden más felvidéki uradalomét. Ő maga nem vadász-ember ugyan, de szívesen meglátogatja nagyobb vadászatok alkalmából vendégeit, kik a Királyhegy tővén elterülő püspöki erdőkben vadásznak. Kényelműkre három vadászlakot épített s a szükséges butorral látta el azokat.

A Szepességen annyira kifejlődött turistika érdekében is sokat tett. — A »Kecske kő« nevű magas hegyen, a honnan a magas Tátrára és a Poprád- és Hernád-völgyére gyönyörű kilátás nyílik, menházat épített, — az erdőkben gyönyörű helyeken átvonuló gyalog utakat vágatott.

Uradalmi alkalmazottjai iránt mindig leereszkedő atyai jóindulattal viseltetett. Érdeklődött családi viszonyaik iránt s anyagi tekintetben sohasem volt szűkkeblű. Legutóbb az uradalmi alkalmazottaknak az eddigi kegydíj helyett nyugdíjat biztosított, ilyen értelemben kidolgoztatta a nyugdíjszabályzatot s felterjesztette azt megerősítés végett a kultuszminisztériumhoz.

A nép iránt mindig leereszkedő nyájas volt. — Azért az emberek keresték az alkalmat, hogy séta közben találkozzanak vele, —

mert rendszeren tudakozódott anyagi hogyléttük után is, s nem egy szegény embert ajándékozott meg ilyenkor. A sétákat különben nagyon szerette, s mindennap szokott sétálni, rendszeren egyedül.

Kedvencz szórakozásai nyáron a teniszjáték, — savniki parkjában kitűnő játszóhelyet csináltatott, melyen főherczegek és főherczegnők is gyakorolták már a testedző sportot, — téli napokon pedig esténként egy két karambol partit szokott játszani.

J e l l e m z é s e.

Néhány hónappal ezelőtt megjelent a *Kath. Magyarország* című diszmnka. E mű (11. kötet 968. l.) így jellemzi Szmracsányi püspököt:

»Szigor és szeretet, tudás és hit, egyházi érzület és hazafias szellem él összhangban benne. Szempillantásának szigorában ott csilámlik a szeretet sugara; tudománya a vallásos hitet tükrözi vissza; főuri hajlamainak a nép érdeke ad irányt; szíve egy ütemmel dobog egyházáért és hazájáért.

Tudomány szeretetét elárulja gyönyörű és értékes könyvtára. könyvekre, folyóiratokra évenként fordított összegek. A sok szociális és széptani munka főhangon hirdeti a társadalmi kérdés és a művészet iránt való élénk érdeklődését. Nagy műbarát is.

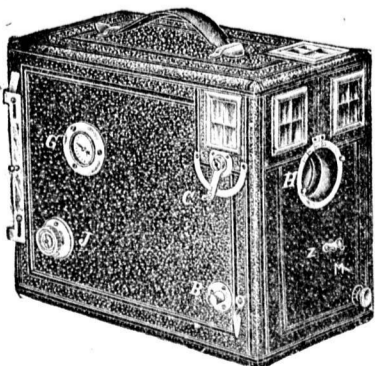
Magánéletében szerény és igénytelen. A hiu kitüntetések nem szereti sem a maga sem papjai számára. Az ünnepeket, ahol csak lehet, kerüli. Nyájának igazi pásztorja. Figyelme az egyházmegyei élet minden mozzanatára kiterjed; de ami szeretetének kiváló tárgyát alkotja, amit mindennél előbbrevalónak tart, az a lelkészet. Papjaitól e téren követeli elsősorban a rátermettséget. Az iskolaügy gondjainak különös részét alkotja, minden lehető módon és eszközzel odahatván, hogy a népiskolák a törvény követeléseinek megfelelően és a nép anyanyelvvel összhangzatban, hazafias szellemben vezettessenek.

Bőkezűségében minden szenvedő részesül; templom iskola, tengődő pap, tanító, tanuló, tűzkárosult, szemérmes szegély, és koldus. Rövid 8 év alatt saját pénztárából körülbelül 280000 koronát adott ki jótékonycélokra, nem tekintve a természetben nyújtott nagymérvű segélyezéseket.

A politika nem mezeje. Papjainál sem szereti. Ha mégis akár hazafias, akár egyházi érdekből e térre lépni kénytelen, elve a mérséklet; inkább békében megegyezni, mint szakítani.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

M i n d e n n e m ű fényképezési kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Telefonszám 181.

KECSKEMÉTY ISTVÁN teljesen ujonnan átalakított és berendezett
étterme és sörcsarnoka
 Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utca sarkán.

Kerthelyiség megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy a mai kor igényeihez megfelelően berendezett

KERTHELYISÉGEMET

1903. május hó 17-én, d. u. 4 órakor
 ünnepélyesen megnyitom.

Megköszönve a n. é. közönség irányomban tanúsított jóindulatát és azon fogok igyekezni, hogy azt jövőben is kiérdemeljem. — Bátor vagyok megemlíteni jó hírnévnek örvendő **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

Egy jól gondozott **TEKE-PÁLYA** a m. t. közönség rendelkezésére áll.

Jó zenéről gondoskodva van.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Naponta frissen csapolt **MÁRCZIUSI SÖR**, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

ABONNENSEK elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Egyben van szerencsém a **vendég-szobáimat** ujonnan berendeztem s tisztántartására különös gondot fordítok, ugyszintén

szállóhely

is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Figyelem!

Miután **sajátszüretelésű boraimból** nagy készletem van, nagyobb mennyiségben is eladok. 50 litertől kezdve **házhöz szállítok** és 6% engedményt nyújtok. Viszont elárusítóknak nagyobb kedvezmény

Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sürgöny cím: Rosenberg Izsó.

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági cikkek és zsiradékok nagy raktára.
 Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland-CEMENT.
 I-ső rendű **Román-**

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== KŐAGYAGCSÖVEK. ==

Valódi ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.

Aszfalt **ELSZIGETELŐ** lemezek.

== Köszén-Kátrány. ==

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a REPCZE-OLAJ (égető-olaj).

Első rendű 250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.
CARBOLSAV. CREOLIN.

FÜLÖP ISTVÁN szállodája
 étterme és sörcsarnoka
 Nagyváradon, Fő-utca, a vasuti indóház mellett.

Kerthelyiség.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Wöber szálloda kerthelyiségét

a mai kor igényei szerint átalakítottam s azt

már megnyitottam.

Megköszönve a n. é. közönség részéről irányomban tanúsított pártfogását és jóindulatát, mit **jó konyhám, tisztánkezelt italaim s előzékeny és pontos kiszolgálás** mellett szerencsém volt kiérdemelni, ígérem, hogy a jövőben is igyekezni fogok t. vendégeim bizalmát minden tekintetben kiérdemelni.

Jó zenéről gondoskodva van.

Kerthelyiségemben egy jól gondozott, fedett **tekepálya** áll a szórakozni vágyó vendégeim rendelkezésére.

Tisztelettel

FÜLÖP ISTVÁN,

vendéglő- és szállodatulajdonos.

Naponta frissen csapolt **SÖR**, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

ABONNENSEK elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Egyben van szerencsém a t. vidéki utazó közönség szíves figyelmét felhívni arra, hogy

vendég-szobáimat

teljesen ujonnan berendeztem, tisztántartására különös gondot fordítok és a **szobaárakat** mérsékelten leszállítottam.

Nagyobb mennyiségű bor megrendelésnél árkedvezményt nyújtok.

Három szobából álló lakás május hó 1-től kiadó.